

СОУ "Вичо Грънчаров" - град Горна Оряховица

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-4.2.05- 0001 "Да направим училището привлекателно за младите хора"

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Развитие на човешки ресурси", съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Клуб

"Млад журналист"

ГОСПОДАРИ НА ВЕСТНИКА

Брой 2

26.02.2013 г.

Българската слава -

личности и събития в Горна Оряховица

Родът Грънчарови

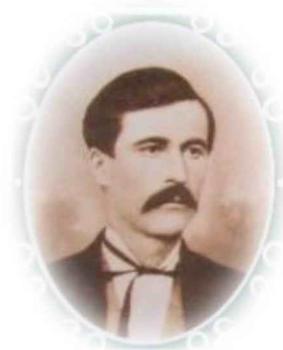
Своята ярка следа във възрожденската история на Горна Оряховица оставят тримата братя Моско, Сидер и Вичо Грънчарови. Макар и познати сред тогавашното общество като крупни търговци, братята остават в историята като едни от най-ревностните дейатели на местния комитет за подготовка на Априлското въстание. Вичо Грънчаров, известен още като един от учредителите на първото горнооряховско читалище и местните просветени дружества, умира през 1877 г. в изгнание, след като раздава цялото си богатство за революционното дело. Сидер също не дочаква Освобождението. Загива като воевода на последната чета, навлязла в българските земи в края на Априлското въстание. Съпругата на Моско - Елена Грънчарова участва в ушиването на знамената за въстаниците от Първи революционен окръг, а след залавянето на местните дейци, оглавява похода на горнооряховските жени до търновския паша, с което спасява града от опустошение. Делото им е продължено от техния наследник ген. Григор Москов Грънчаров, участник в Сръбско-българската и Балканските войни.

За братята Грънчарови в спомените си Анастас Бендеров пише: „Благодарение на влиянието на братята Сидер и Вичо всички горнооряховски чорбаджии жертваха пари за комитета, с които между другото бяха купени около 100 револвера за горнооряховските съзаклятници.”

Делата на рода Грънчарови са пример за съхраняване на българщината.

Моско Костадинов Грънчаров

Моско Грънчаров е роден през 1827 година. Той е най-големият от братя Грънчарови. Завършва местното килийно училище. Като първи син и най-възрастен, очевидно той рано се включва на работа при баща си. Занимава се с търговия и подобно на него успява да се замогне материално. Замогването на Моско Грънчаров достига дотам, че още преди Освобождението той притежава фабрика за производство на спирт в Горна Оряховица. Може би тази фабрика е обща собственост на фирмата „Братя Грънчарови”. В тази фабрика се чете «Кървавото писмо» и се обсъжда участието на горнооряховчани в Априлското въстание. Към 1870 - 1871 година почива първата му съпруга и той се жени за разведената Елена Язаджиева от Г.Оряховица, спасителката на града.

Вичо Костадинов Грънчаров

Роден е през 1841 г. в гр. Горна Оряховица. Един от най-просветените хора в града, революционер от времето на Левски до Априлското въстание.

Вичо Грънчаров е най-малкият от братята. За разлика от тях той е слаб и нежен физически, но най-надарен с ум и притежава висока интелигентност. Получава по-високо и по-добро образование от братята си. Завършва взаимно и класно училище в Търново.

Вичо Грънчаров е сред най-учените и културни младежи и общественици в Горна Оряховица. Братята Вичо и Сидер започват и се проявяват като дейци в културно-училищната дейност. Те се изявяват като щедри дарители не само в родния си град. Подпомагат църквата и църковната борба, училищата, стават спомоществователи за издаване на много книги. Даряват суми за читалища и пакети учебници. Вичо Грънчаров е инициатор на основаването на горнооряховското читалище „Напредък” в 1869г. На Вичо се пада и най-голямата заслуга за развитието на девическото образование в родния си град. Също така заслуга има и за основаването на първото женско дружество „Просвета” в Г.Оряховица, в което особено активна роля играе неговата снаха Елена Грънчарова. Дава много средства за подпомагане на Априлското въстание.

Надежда Първанова, Теодора Йосифова, Марияна Савова

**Сидер Костадинов
Грънчаров**

Сидер Войвода (Сидер Грънчаров) /1839-1876/, съратник на Левски, участник в Априлското въстание, загива през юли 1876 г. в Сръбско-турската война, при опит да организира въстание в българските земи.

Сидер Грънчаров е търговски пътник на фирмата „Братя Грънчарови“ и въпреки размирното време той смело пътува по градове, села и паланки, за да сключва и урежда многобройните сделки, които носят добри доходи. Освен с внушителния си външен вид, с красиво облекло, въоръжен до зъби, висок, плещест, с огнен поглед, с много дълги мустаци, които завива чак до ушите си, той предизвиква респект и с великолепно владение на огнестрелното си оръжие.

Сидер Грънчаров притежава забележителни морални качества, безгранично родолюбие и жертвоготовност за отечеството, храброст и благородство при защитата на онеправданите си сънародници.

**Григор Москов
Грънчаров -
забравеният генерал
от Одринската епопея**

Григор Грънчаров е роден на 18 януари 1861 в Горна Оряховица. Военен инженер, генерал-майор (1907).

Възпитан в будното възрожденско семейство на Грънчарови, той посвещава живота си на съграждането и защитата на Отечеството след Освобождението.

След Освобождението завършва Одеското военно училище. В Сръбско-българската война от 1885 г. командва 2-ра пионерна рота, с която взема участие в укрепяване на Сливнишката позиция. За проявено усърдие е награден с орден „Св. Александър“ - V степен. През 1886 г. завършва Военна академия в Русия. Участва в подготовката на Русенския бунт на офицерите-русифили през 1887 г. След неговия неуспех емигрира в Русия. Там служи в Кавказката военна област. След разрешаване на офицерско-емигрантския въпрос се завръща в България.

В Балканската война 1912-1913 г. командва 3-та бригада от 9-та пех. плевенска дивизия. Григор Грънчаров е пръв помощник на ген. Г. Вазов при подготовката и шурма на Одринската крепост. Със същата бригада воюва през Първата световна война.

Елена Грънчарова

Елена Грънчарова е родена в Г. Оряховица през 1842 г. Участва активно в подготовката на Априлското въстание и затова я наричат „Горнооряховската баба Тонка“.

Тя е човекът, който с камбанен звън събира и повежда горнооряховчанки, за да ги заведе при Реуф паша в Търново и да иска неговата помощ и защита против развилнялите се башибозуци, заплашващи с разграбване и опожаряване града ни. Елена Грънчарова удря безстрашно плесница на турски офицер пред очите на самия паша, за която и смелост пашата я похвалва и и дава златен пръстен. Още преди Освобождението Елена ръководи женското дружество, а по-късно оглавява бунта на жените в Горна Оряховица против войната и за завръщането на мъжете по родните им места през 1918 година. Елена Грънчарова завършва земния си път на 24 февруари 1923 г. Обявена е за почетен гражданин на Горна Оряховица през 2000 г.

*Надежда Първанова, Теодора Йосифова,
Марияна Савова*

Горнооряховската реликва

Бойните знамена са реликва за всеки българин и нещо наистина мистично и свещено за всеки, воювал под тях за своето Отечество. В модерната ни история началото на този култ към знамената е поставено някъде по времето на освободителните борби, когато различни хайдушки чети са изработвали свои знамена. По време на Априлското въстание подготовката на байраците е ритуал от особено значение. Кулминацията на тази традиция обаче със сигурност трябва да се търси в боевете на Руско-турската освободителна война.

Историческите документи свидетелстват, че за българското опълчение са изработени шест байрака. Първият от тях е известното „Самарско знаме”. Втори трибагренник е ушит в Браила, където на 18 май 1877г., главнокомандващият Н. Николаевич го приема, но след това следите му се губят. Други две знамена, предназначени за първа и втора дружина, се приготвят по поръчка на БЦБО от Московския славянски комитет. Те обаче също не са връчени. Пак по поръчка на БЦБО в Киев се подготвя пето знаме, предназначено за Пета Опълченска дружина, но то изпълнява своето предназначение едва след края на войната.

Шестото поред знаме, което е ползвано от българското опълчение, е Горнооряховското. То е ушито от Елена Грънчарова, нейните сестри и братовчедки. Те извезват върху плата заветните думи „Свобода или смърт” и годината 1876, а от другата страна изправен разярен лъв. Предназначено за Първи революционен окръг, за чиято столица е обявен град Горна Оряховица, то е предадено на Иван Семерджиев и Георги Измирлиев. Знамето е пленено заедно с ръководителите на бунта и е прибрано в търновския конак.

При влизането на руските войски в града, жителите превземат конака, намират знамето и се обръщат към генерал Й. Гурко, за да го връчи на една от дружините на опълчението. На 27 юни 1877г. с това знаме са посрещнати братята освободители. Лично генерал Гурко поздравява опълченските дружини с влизането им в старата столица и връчва горнооряховската светиня на 4-та опълченска дружина. От там нататък бойният път на горнооряховското знаме е изпълнен с много победи и жертвоготовност.

Силвия Петрова

Списък на горнооряховските кметове

А. Преди Освобождението		
Атанас П. Хаджинванов Брадата	неизвестно от кога до 1876 г.	
Христо Чартазанов	от 1876 до 1877 г.	
<i>До Освобождението всяка махала си има свой "Махаленски кмет".</i>		
Б. След Освобождението		
Радко Маринов Радославов	от 17 юли 1877 до 1883 г.	
Георги Табаков	от 1883 до 1884 г.	
Христо Велизаров	от 1884 до 1887 г.	
Христо Тодоров Рибарев	от 1887 до 22.12.1893 г.	
Никола Момчилов	от 23.12.1893 до 08.06.1894 г.	
Теодоси П. Георгиев	от 09.06.1894 до 28.09.1894 г.	
Боби Бобев	от 29.09.1894 до 31.05.1895 г.	
Радко Хаджидобрев	от 01.06.1895 до 02.10.1896 г.	
Атанас П. Мандалжиев	от 03.10.1896 до 31.12.1896 г.	
Георги Г. Бошнаков	от 01.01.1897 до 31.03.1897 г.	
Атанас П. Мандалжиев (отново)	от 01.04.1897 до 31.12.1897 г.	
Георги Г. Бошнаков (отново)	от 01.01.1898 до 07.07.1899 г.	
Никола Момчилов (отново)	от 08.07.1899 до 16.05.1901 г.	
Радко Хаджидобрев (отново)	от 17.05.1901 до 12.10.1903 г.	
Никола Момчилов (отново)	от 13.10.1903 до 14.05.1908 г.	
Димитър Карастатев	от 15.05.1908 до 29.09.1911 г.	
Радко Хаджидобрев (отново)	от 30.09.1911 до 16.10.1913 г.	
Стефан П. Бояджиев	от 17.10.1913 до 03.01.1914 г.	
Тодор К. Момчилов	от 04.01.1914 до 28.04.1919 г.	
Стефан К. Грозев	от 29.04.1919 до 05.02.1920 г.	
Петър Андреев Хърцоя	изборът му е касиран и той не е допуснат до длъжността Кмет.	
Стефан К. Грозев (отново)	от 06.02.1920 до 07.04.1920 г.	
Стефан А. Обрешков	от 08.04.1920 до 16.01.1922 г.	
Стефан Иванов Кьорначев	от 17.01.1922 до 01.07.1922 г.	
Стефан А. Обрешков (отново)	от 02.07.1922 до 13.03.1923 г.	
Тодор Славчев		от 14.03.1923 до 23.10.1924 г.
Стефан А. Обрешков (отново)		от 24.10.1924 до 17.02.1926 г.
Димитър Кереков		от 18.02.1926 до 11.04.1926 г.
Георги Михайлов Айнаджиев		от 12.04.1926 до 27.03.1932 г.
Моско Хаджигригоров		от 28.03.1932 до 1934 г.
Йордан Златков		от 1934 до 1937 г.
Михаил Първев		от 1937 до 1940 г.
Серафим Милчев		от 1940 до 1942 г.
Михаил Вангелов		от 1943 до 8.09.1944 г.
Рачо Узунов		от 9.09.1944 за няколко дни до установяване властта на Отечествения фронт
		от септември 1944 до 1949 г.
Анастас Байраков		от 1950 до 1955 г.
Петко Хр. Мирянов		от 1955 до 1959 г.
Никола Рачев		от 1959 до 1960 г.
Иван Денчев		от 1960 до 1971 г.
Цанко Ненов Иванов		от 1971 до 1977 г.
Никола Панайотов Йорданов		от 1977 до 1984 г.
инж. Георги Йорданов		от 1984 до 1.02.1988 г.
Васил Петков Даракчиев		от 02.02.1988 до 15.01.1990 г.
Стефан Самсиев		от 16.01.1990 до първото тримесечие
Никола Панайотов Йорданов		начело на временна управа от първото тримесечие на 1990 до изборите през 1991 г.
Тодор Цачев		от изборите 1991 до 18.12.1994 г.
Никола Иванов Колев		от 19.12.1994 до 22.10.1999 г.
Никола Иванов Колев (втори)		от 23.10.1999 до 25.10.2003 г.
Никола Иванов Колев (трети)		от 26.10.2003 г.
Никола Иванов Колев (четвърти мандат)		

Гара Горна Оряховица през годините...

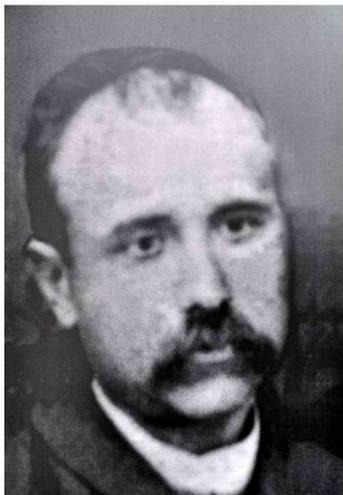
ЖП гара Горна Оряховица е гарата, обслужваща град Горна Оряховица и областите Русе, Варна, Плевен, Шумен, Разград, Добрич и Велико Търново. Най-голяма възлова гара в Североизточна България, където се пресичат главни жп линии №4 Русе-Бяла-Велико Търново-Трявна-Стара Загора и №2 Варна-Шумен-Плевен-Мездра-София. Оттук преминават и международните направления София - Букурещ - Москва и Истанбул - Букурещ.

Гарата в Горна Оряховица започва да се строи през 1899г. Тогава жп линия №4 е също в процес на прокарване. По нея се откриват първите гари. Гара Горна Оряховица е съставена от 6 коловоза: 2-рия е маневрен, на останалите коловози се приемат влакове. Към всеки коловоз са окачени по два електронни монитора (по един в посоки изток и запад), на които е изписано съответното направление, час на пристигане или заминаване и закъснение на дадения влак, ако има такъв. Вградени са и високоговорители, откъдето високо и ясно се съобщава положението на влаковете в дадения момент.

Гарата има и подземи, вратите са автоматични. В чакалнята има 2-3 билетни каси, магазинче, кафемашина, банкомат, стълбище, голямо черно табло с разписанието на влаковете (по 10 от горе до долу, които чрез компютър се сменят периодично, с напредване на времето). А на самото табло има 6 полета: категорията влак, направлението, часа на пристигане и заминаване, коловоза, на който ще бъде приет и евентуално закъснението му. Минутите закъснение се отбелязват в червени цифри: както на черното табло в чакалнята, така и отвън на съответния монитор, по съответното направление. Локомотивно депо Горна Оряховица е от най-големите в страната, а в близост до гарата, на площада, има висока сграда с надпис "Железопътно управление", което отпразнува своята 50-годишнина.

Елина Славчева

Радко Радославов - читалищен деец, участник в национално-освободителните борби и първи кмет на Горна Оряховица

Радко Маринов Радославов е един от най-образованите български учители преди Освобождението, дошъл за главен учител в Горна Оряховица през есента на 1865 г. Той продължава делото на Иван Момчилев за издигането на класното училище и учебното дело в града. Роден е през 1841 г. в с. Златарица, Еленско. След като завършва образованието си работи като учител в Лясковец, Тулча, Горна Оряховица и Дряново. В Дряново остава до Априлското въстание, в което взема дейно участие като председател на местния революционен комитет. Радко Радославов, както и други наши възрожденци, просветни и революционни деятели от това време, добре разбират, че само училището не е достатъчно за всестранното образование и културно издигане на българите. Те правилно схващат, че „Науката, която се придобива в училищата, е само частица от онази, която се придобива изпосле с протичането на разни вестници и списания и книги в дома или в читалищата”.

И тъй при съвкупността на редица фактори и обстоятелства към средата на 13 юли 1869 година назряват най-сетне условията за откриване на читалище и в Горна Оряховица. Основаването на читалището е прието като наистина голямо събитие за града. Това подчертава и дописникът Р. М. Р. (Радко Маринов Радославов), който пръв известява в тогавашния печат за събитието. „До днес нищо ново не се е съобщило в народните наши журнали от градецът ни, но сега бързам да явя пред публиката нещичко ново, което се случи за скоро едно време в града ни...”. В дописката се разказва, че основаването на читалището не става изведнъж или случайно, а след известна, може би продължителна подготовка.

Килията при църквата „Св. Георги“, някога девическо уще, където на 13 юли 1869 год. са положени основите на читалище „Напредък”.
Худ. Хр. Кулов

След Априлското въстание прекарва няколко месеца в турските затвори. През есента на 1876 г. той се завръща в Горна Оряховица за учител, където дочаква Освобождението и е избран за първия кмет на града. Написва книгата „Следствия от Кримската война”, посветена на революционните събития в Търново. Почива през 1894 г.

Деница Маринова

Новаторът-революционер Георги Бошнаков

„Готов съм да дам всичко тук, ако трябва живота си ще заложа...”

Георги Бошнаков е с няколкогодишен учителски стаж, участник в четата на Филип Тотю, той е в списъка на заклелите се младежи да дадат живота си за България, за което е осъждан на шест години затвор в Диарбекир. Изтърпява наказанието си в крепостта Аккия. След дълги мъчения през 1872 г. е помилван вследствие на амнистия и се връща в родния си град Горна Оряховица. В спомените си той пише „...заточените свищовски въстаници ся завърнахме, оставши живи от 32 само 24 лица изнемощели, слаби..”. Отново става учител, като обучава деца от първо отделение. Превръща се в любимец на малките ученици. Бошнаков прави редица преобразувания в областта на обучението, като въвежда „Звучната метода”.

Георги Бошнаков, който е известен консерватор в Търновския край, посещава с една от делегациите Москва. Както преди, така и след Освобождението, той винаги се втурва самоотвержено в политическите акции и често е преследван брутално от политическите си противници. През 1879 и 1898-1899 г. Георги Бошнаков е кмет на Горна Оряховица.

Огромната кореспонденция, която е водил Бошнаков, е разпиляна и погубена, запазени са късчета от документи, свидетелстващи за политическата му кариера. Но и от пощадените от времето писма става ясно, че поне до 56 - годишната си възраст се е намесвал активно в обществените събития и политически акции.

Георги Бошнаков умира на 29 септември 1919 г. в София.

Георги Бошнаков - просветител и революционер допринася за просперитета на родния си град Горна Оряховица.

Юлия Недкова

ХРИСТО РИБАРЕВ - РЕФОРМАТОР В МАЛКИЯ ГРАД

Христо Рибарев е роден на 12 февруари 1860 г. в гр. Горна Оряховица. Израства при тежки условия, от малък се научава на труд, успява ускорено да завърши основното си образование като за една година взема четири класа. По-късно избира да продължи като шивач, бързо успява да се докаже сред обществото като честен и трудолюбив майстор. През 1885 г. е избран за общински секретар. През 1886 г. получава свидетелство за адвокат в България. С добри ораторски качества печели изборите за кмет на Горна Оряховица през 1887 г. като член на Народно либералната партия. По същото време е управлението на Стефан Стамболов, който е негов поддръжник. Именно поради тази причина Рибарев е включен в делегация по посрещането на Н.Ц.В. Фердинанд I на дунавското пристанище - Видин.

Управлението на Христо Рибарев е белязано с различни начинания. Той е първият, който споделя идеята за залесяването на града и направата на Градска градина, която да е място за отдых на гражданите. През 1891 г. Общината приема предложението и с доброволен труд, определената територия е засадена. През 1892 г. се издига фонтан. По-късно през октомври същата година в присъствието на Ст. Стамболов, депутати и министри се полага основата на паметника на Георги Измерлиев, а през 1893 г. е построен и пиедесталът. Като кмет на Горна Оряховица Рибарев отделя голямо внимание на културата - построява две училища - мъжко класно и девическо. Също така спомага за развитието на читалище „Напредък“, възстановявайки неговата театрална дейност.

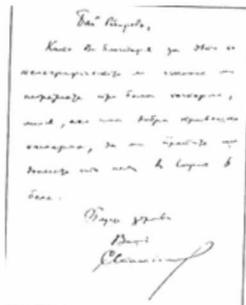
През 1891 г. е награден от Н.Ц.В. Фердинанд със златен „Кръст за спомен“.

По време на мандата му е изградена първата бирена фабрика на Балканския полуостров - „Бабенец“. Произвеждайки първокласно пиво и малц се съживява икономиката на града, както и популярността му. Построени са 5 тютюневи фабрики в рамките на две години. През 1893 г. е построена и керамичната фабрика „Мизия“. Градът постига големи успехи в промишлеността и търговията.

Христо Рибарев е в добри отношения със Ст. Стамболов, като доказателство са материалите в градския исторически музей. Важен източник е и писмото на Стамболов до Рибарев от 17.09.1890 г.

„Бай Рибарев,

Като Ви благодаря задето по телеграфическото ми искане ми изпратихте 3 бела настърма, моля, ако има добра кравешка настърма, да ми пратите или донесете от нея в София 6 бела.

Поздрав. Ваш Ст. Стамболов. 17.9.1890г. “

Всички ние - малки и големи, трябва добре да познаваме историята на града си. Да се гордеем и да сме благодарни на такива като Христо Рибарев - един кмет направил много за културата, за икономиката и преди всичко за гражданите на Горна Оряховица.

Ивет Абаджиева

Българинът ще стане велик гражданин в деня, когато зареже най-долното си качество - винаги да гледа да мише тънко и да не си плати справедливо за това, което получава!

Атанас Буров - банкер, политик, дипломат

Атанас Димитров Буров е роден в Горна Оряховица на 12 февруари 1875 година в семейството на видния търговец Димитър Буров. Негов по-голям брат е банкерът Иван Буров.

Буров учи в родния си град и в Априловската гимназия в Габрово, откъдето е изключен, заради организирана от социалистите стачка. Завършва политически и финансови науки в Сорбоната в Париж.

Участва в управлението на множество държавни акционерни дружества и банки. Заема министерски постове в седем различни правителства. Дългогодишен ръководител и активен деятел на Народната партия, а по-късно става един от основателите на Демократическия сговор.

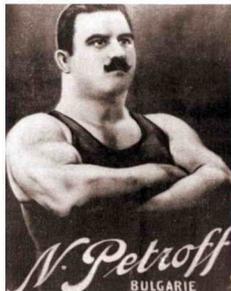
Като министър на външните работи и изповеданията в периода 1926-1931 г. Атанас Буров успява да пробие икономическата изолация на България след Първата световна война. Използва авторитета и личните си контакти в Европа, за да предоговори репарационните дългове на страната и да получи изключително важни за стопанското ѝ оцеляване заеми. За участието си в Балканската война като подпоручик е отличен с орден „За храброст“.

Още в ранна възраст Буров се включва в дейността на Народната партия и от 1899 година, многократно е избран за народен представител. През 1911-1912 година е подпредседател на Народното събрание, а през 1913 година е министър на търговията, промишлеността и труда в правителството на д-р Стоян Данев. През 1919-1920 година оглавява същото министерство в кабинета на Александър Стамболийски.

По време на Втората световна война Атанас Буров е противник на съюза с Германия и на 2 септември 1944 година става министър без портфейл в правителството на Константин Муравиев, образувано като последен опит да се предотврати нападението на Съветския съюз срещу България. След Деветосептемврийския преврат Буров е осъден на една година затвор от т.нар. Народен съд. Присъдата е отменена с Решение на Върховния съд от 1996 година. След освобождаването си през 1945 той се присъединява към опозицията срещу комунистическото правителство. През 1947 година се обявява срещу смъртната присъда на Никола Петков и е интерниран в Дряново, а през 1949 година е изпратен в концентрационния лагер край Дулово. През 1950 година е арестуван и две години по-късно е осъден на 20 години затвор. Излежава присъдата си в Шумен и Пазарджик.

Атанас Буров умира на 15 май 1954 година в затвора в Пазарджик.

Посмъртно обявеният за почетен гражданин на Горна Оряховица, Атанас Буров завинаги ще остане един от най-видните ни граждани, спомогнал за развитието на града.

Никола Петров - легендарният български борец

Никола Петров е роден на 19 декември 1873 г. в гр. Горна Оряховица. Останал от малък сирак, е принуден сам да изкарва прехраната си. Твърде млад той отива в Румъния, където работи като градинар и започва да се занимава с борба. Никола Петров се среща с много известни за времето си състезатели по цирковите арени и лесно ги побеждава. През 1895 г. съдбата го среща с прочутия италианец Жорж Расо, чийто цирк е отседнал в Браила. Петров го побеждава. Две седмици по-късно силният българин среща и французина Дублие, който вижда в младежа от Балканите невероятен талант и му става учител. Едва 25 годишен на 20 юли 1898 г. печели титлата „Шампион на Америка“ в Ню Йорк. През следващата година става Европейски шампион по класическа борба във Виена. През 1900-та година се провежда най-големият шампионат на света по онова време. Събират се най-силните мъже на планетата, за да премерят сили. Отстранявайки съперниците си до финала достигат невероятният българин и световният шампион

Срещу силата на огромния си противник горнооряховчанинът противопоставя перфектната си техника, високо темпо и несломим дух. В осмата част на срещата Никола Петров залепва гърба на Понс на тепиха и става световен шампион, най-силният човек на XIX век. Носител на копринена лента с надпис „Световен шампион“, значка на Почетния легион и награда от 30 хиляди франка. Със своята титла на световен шампион прославя България в целия свят.

Голямата мъка по Родината и най-близките карат славния и непобедим борец да се завърне в родната Горна Оряховица след триумфалното си шествие по тепихите. Привързаността му към родината е причина на няколко пъти той да гостува на своята братовчедка Пена Кръстева в село Чайер (днес с. Камен). При едно от посещенията си Никола Петров посещава и учениците от местното основно училище. В училищния двор, пред невръстните и по-възрастните жители на селото, българинът демонстрира невижданата си мощ. Докато разговаря приятелски с чайерчаните и гостуващите другоселци, няколко от най-яките мъже докарват с биволски впряг голям воденичен камък. Никола Петров ляга по гръб на засланата върху земята розозка и четирима здравеняци поставят воденичния камък на гърдите му, след което един след друг върху него се качили единадесет мъже. Никола Петров издържа огромната тежест, става след сеанса и се усмихва все едно, че нищо не е било. След това на един железен лост се хващат шест мъже, а борецът вдига и шестимата във въздуха без никакви затруднения. Никола Петров се проявява и като добър гражданин и общественик, особено по време на управлението на Александър Стамболийски. През 1921 г. Никола Петров основава първата школа по борба в София, която ръководи и лично обучава в нея младите борци. По време на Първата световна война Никола Петров открива със собствени средства подкрепителен пункт на гара Горна Оряховица за пристигащите от фронта войници, като изпълнява и функцията на военен преводач. За съжаление големият борец не може да осъществи напълно идеите си. Превратът от 1923 г. слага край на тази му мечта. Изпаднал в немилост пред новите управляващи, забравен и изоставен, Никола Петров почива твърде млад на 2 януари 1925 г. в София. Погребан е в родния си град Горна Оряховица.

През 1909 г. е избран за почетен член на Горнооряховското гимнастическо дружество „Юнак“, на което подарява собствените си гимнастически уреди. През 1962 г. получава посмъртно званието „Заслужил майстор на спорта“. В негова чест през 1963 г. в България започва да се провежда ежегоден международен турнир по класическа борба, носещ името на Никола Петров, като на победителите от 1971 г. се връчва и „Златен пояс на Никола Петров“.

Горнооряховският борец е почетен с именуването на Спортна зала и паметник през 1973 г. в чест на своята 100-годишнина. През 1998 г. той е обявен за почетен гражданин - прославил града ни по света.

ПРИСТИГАНЕТО НА „ЧУДЕСАТА”

Кога нашите съграждани са започнали да използват телефонните услуги?

На 1 януари 1912 г. в Горна Оряховица се появява първият телефон. Градът става 23-то по ред телефонизирано селище в България. Телефонната централа, с 10-постов номератор, се намира на Гара Горна Оряховица.

Стратегическото място, което Горна Оряховица заема (като важен железопътен център, координиращ влакови композиции в цяла Северна България), определя появата на едни от първите телефонни централи в града.

На 1 юни 1913 г. телеграфопоощенската централа на Горна Оряховица и сградата в града са напълно унищожени след земетресението. Станцията близо година се помещава в брезентова палатка.

Като резултат от разрушителното земетресение са накъсани кабелите също в Търново и Лясковец, което прекъсва вътрешните линии за около 4 месеца. Само централата на Гарата работи, тъй като тя е със стратегическо значение.

През лятото на 1912 г. на по-големите жп гари: София, Пловдив, Плевен, Русе, Варна, Горна Оряховица и др., Главната дирекция на пощите доставя и инсталира първите телефонни кабинки с монтирани телефонни апарати за публични градски разговори. Всъщност 1912 г. е не само рождена за телефона в Горна Оряховица, но успоредно с това се появява и първия обществен монетен телефон.

По това време започват и междуселищните съобщения. На 9 март 1911 г. се появява първата междинна обслужваща централа на Гара Горна Оряховица (тя няма капацитет за градски връзки). Седем месеца по-късно е изградена вътрешноградската телефонна мрежа на града. От този момент припреният звън на телефона съпътства ежедневието на Горна Оряховица.

Елина Славчева

ЗАХАРНИ ЗАВОДИ

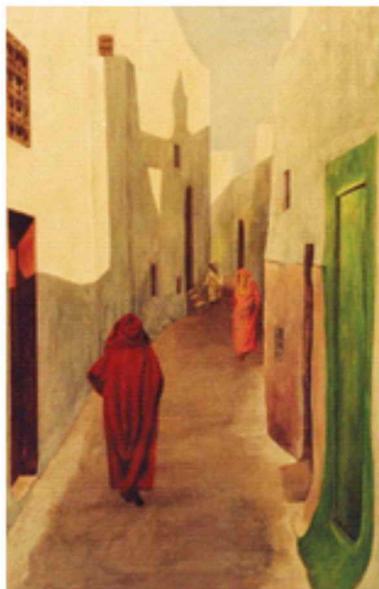
През 1912 г. Чешко-българското акционерно дружество за захарна индустрия осъществява най-големия си проект – създаване на мащабна компания за производство на захар и захарни продукти. Най-голямата за времето си фабрика на Балканския полуостров е изградена в Горна Оряховица през 1913 г. И въпреки пораженията от разрушителното земетресение, сполетяло града, още същата година дава работа на над 1500 горнооряховчани, които произвеждат първите тонове захар. Освен че полагат основите на бъдещ стопански просперитет на региона, чехите привнасят голяма част от европейските постижения и култура сред местните граждани.

Основател на фирмата е чешкия инженер Рудолф Пицка, а основният капитал на дружеството е собственост на най-голямата по това време чехословашка банка „Пражка Кредитна Банка”.

ЗАХАРНИ ЗАВОДИ отбеляза 100 години от основаването си със стилно тържество на 18 Август 2012 г. На този ден преди 100 години компанията е основана в София под името „Българо-чешко акционерно дружество за захарна индустрия“

Габриела Велева

Вълшебният свят на Роза Абаджиева

Роза Абаджиева е родена на 25 юни 1946 година в гр. Горна Оряховица. Завършва Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“, специалност графика.

Участва в различни регионални и национални изложби. Преподава изобразително изкуство в България, Мароко и Тунис. Член е на Съюза на българските художници - София, също така на Сдружение ГОАРТ - Горна Оряховица.

- Какъв е вашият творчески път след университета?

- През 1976 г. заминах за Мароко, Маракеш, където преподавах изобразително изкуство в художествена гимназия. Там работих с ученици с вроден усет към изкуството, упоритост, желание. През 1979 г. се върнах в България и продължих да преподавам във великотърновското училище „П. Р. Славейков“. Бях доволна от професията си, интересно е да общуваш с деца посредством изкуството.

- Какво най-силно Ви направи впечатление в Мароко?

- Силно впечатление ми направи архитектурата, червеният цвят на Маракеш, тесните улици в старите части на градовете, жените с магически очи, маслиновите дървета...

- Какво Ви вдъхновява?

- Завършила съм графика. Но цветовете, природата на Африка предизвикват моето живописно чувство.

- Вие сте работили в СОУ „Вичо Грънчаров“. Какви са вашите спомени?

- Разкошни. Бях заобиколена от талантливи ученици и колеги.

Като при първа стъпка в журналистиката, благодаря на г-ца Роза Абаджиева за отделеното време. Притеснението изчезна в мига, в който ме посрещна в невероятен уют и атмосфера. Заобиколена от картини, слушайки за Мароко, Сахара успях да се докосна до един друг свят – непознат за мен, а ми се стори така близък. Погледнах през очите на една невероятно талантлива художничка и надникнах в нейния вълшебен свят!

Ивет Абаджиева

Историята на „забравена“ Горна Оряховица

След няколко дни разходка в центъра на Горна Оряховица, представители на редакционната колегия проведохме проучване, което се състоеше в задаване на въпроси на минаващите горнооряховчани за личности, които са дали много за развитието на града... Дали даденото проучване мина успешно и според очакванията, които имахме не мога да кажа. Установихме, че хората не познават града, в който живеят, някои от тях вече повече от 40 години. Младите не знаят за личностите, чиито имена стоят на прага на всяко място, което посещават, дали училище, читалище, парка в който играят, спортната зала, в която тренират. Хората не знаят кой е този, чийто паметник стои в парка, в който разхождат децата си и защо е там. На въпроса „Какво за вас е Горна Оряховица?“ - най-честите отговори, които срещаме бяха „Мястото, на което живеем, работим...“ и т.н.

Но това за повечето горнооряховчани не е просто град, в който живеят вече години наред, това е мястото, на което са израснали, мястото, на което са срещнали добри и верни приятели, мястото, на което са се влюбили за пръв път, за други-мястото, на което ще растат децата им, мястото, на което те ще бъдат възпитавани. Нима децата ни трябва да живеят необразовани и нима младите не трябва да се интересуват от това, което ги заобикаля.

На въпроса „Знаете ли нещо за Вичо Грънчаров?“, всички ни отговаряха „Да, това е училището, в което са завършили децата ни, внуците ни и т.н.“ Странното беше, че никой не можа да ни каже кой е Вичо Грънчаров като личност и с какво е допринесъл за града? А той дава всичките си средства за свободата и просветата”.

На въпроса „Защо спортната зала носи името на Никола Петров?“, можем да кажем с притеснение, че никой не ни отговори на въпроса. Децата с видно бъдеще в спорта, запалени и амбициозни, трениращи в тази спортната зала, нима не трябва да знаят кой е човекът, чието име носи залата. Личност като Никола Петров, допринесла за развитието на Горна Оряховица, а и за страната, след като става световен шампион и най-силния човек през ХХ век. Шампион по борба, изкарващ сам прехраната си. Борец, както на тепиха, така и в собствения си живот, чист пример за всеки спортист. Младият човек не се замисля, защо това място, носи конкретно име и какво значение има то, нима една личност като Никола Петров, не би дала амбицията и силата от своята история на един млад спортист в наше време.

По-интересно стана, когато ги попитахме за забележителностите в града: „Какво интересно място може да се посети в този малък, спокоен град?“. Най-странният отговор, който получихме бе „Захарните заводи.“ И това бе отговор от едни мили възрастни дами, може би на повече от 55 години, бивши учителки.

За какво говорим? Да, в днешно време Горна Оряховица е известна със своите Захарни заводи, но това не ги прави забележителностите на града! Горна Оряховица е изобилна на паметници на революционери, борци в Априлското въстание и символи на града, които си струва да бъдат видяни.

За това ви препоръчваме. Направете туристическа разходка до лесопарк „Божура“ или до най-високата точка на града - „Камъка“. Уверете се, че тук има невероятна гледка към целия град, един невероятен поглед над живота на забързания горнооряховчанин и си припомнете...

Ивон Илиева

Нашето интервю

- Какво е за вас Горна Оряховица?

- Мястото, където живея.

- Знаете ли интересен факт, свързан с името на Вичо Грънчаров?

- Не съм запознат, но мисля, че е бил революционер.

- Знаете ли кой е Никола Петров?

- Борец.

- Знаете ли имена на горнооряховчани, които имат принос за развитието на страната или на Горна Оряховица?

- Атанас Буров, Стефан Софийански.

- Според вас кои са забележителностите на града?

- „Камъка“ и Ловната хижа.

Марин Костадинов

- Какво е за вас Горна Оряховица?

- Роден град.

- Знаете ли интересен факт, свързан с името на Вичо Грънчаров?

- Не.

- Знаете ли кой е Никола Петров?

- Не.

- Знаете ли имена на горнооряховчани, които имат принос за развитието на страната или на Горна Оряховица?

- Вичо Грънчаров.

- Според вас кои са забележителностите на града?

- Центърът и парковете.

Нели Петрова

- Какво е за вас Горна Оряховица?

- Живеем тук.

- Знаете ли интересен факт, свързан с името на Вичо Грънчаров?

- Той е бил революционер, участвал е в Априлското въстание.

- Знаете ли кой е Никола Петров?

- Да.

- Знаете ли имена на горнооряховчани, които имат принос за развитието на страната или на Горна Оряховица?

- Атанас Буров, Кольо Панайотов, Цанко Ненов.

- Според вас кои са забележителностите на града?

- „Камъка“.

Станка и Дончо

Репортери: Юлия Недкова и Деница Маринова

Редакционна колегия:

Габриела Велева, Деница Маринова, Елина Славчева,
Ивет Абаджиева, Ивон Илиева, Инна Йорданова,
Юлия Недкова, Силвия Петрова, Теодора Йосифова,
Христина Христова, Дария Петкова, Мартина Пашева,
Благовеста Андонова, Мирела Дончева,
Марияна Савова, Надежда Първанова.

Ръководител: Николинка Попйорданова